

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

maandelijks clubtijdschrift

95

augustus 2012

verantwoordelijke uitgever
Postbus 105 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie : Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter – secretaris – redacteur 0471-329179	rudy.dillen@telenet.be
Bart Van Hove	penningmeester – schatbewaarder 0492-722611	bart.van.hove@telenet.be
Koen De Pooter	veilingmeester – standhouders 0473-556266	koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	webmaster – veilingroeper 0475-552400	frank.lippens1@skynet.be
Herwig Helsen	bibliothecaris 0479-208820	herwig.helsen1@telenet.be

Erelid : **Roger van Nuffel** – Herentalse Schepen van Cultuur 2001-2006

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals	
rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 GEBABEBB	
lidgelden	12 €	lidmaatschap Numismatica Herentals + EGMP (18 € voor leden in het buitenland)
	8 €	lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (11 € voor leden in het buitenland)
	1 €	éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
gratis toegang	voor -12 jaar, vergezeld van een volwassen lid	
aangesloten bij	het E.G.M.P. – Koninklijke Vereniging de Herentalse Cultuurraad	
website	www.numismatica-herentals.be	

maandelijkse clubactiviteit op de 2e zondag van de maand, 8.30–12 u
lokaal : parochiezaal St-Antonius – Kapucijnenstraat 7, 2200 Herentals

zondag 12 augustus 2012 9 sept – 14 okt

Frontpagina : Herentalse gasthuis- of weldadigheidspenning (armenpenning), met op de vz een hand naar rechts waaruit een muntstuk/penning valt, een verwijzing naar de patroonheilige St-Elisabeth. Op de kz een boom, het wapenschild van de stad (Koninklijk Penningkabinet, Brussel).

Tentoonstelling CLUBNIEUWS
De tentoonstelling van Linda Everaert voert als titel '**Medailles van een propaganda-oorlog**' en gaat over de Jacobietenbeweging die van 1688 tot 1807 voornamelijk in Schotland, Engeland en Ierland actief was. De medailles van de Jacobieten, gelegen naast deze van hun tegenhangers, tonen mooi de onderlinge twisten tussen de beide partijen. Een infobundeltje ligt weer klaar !

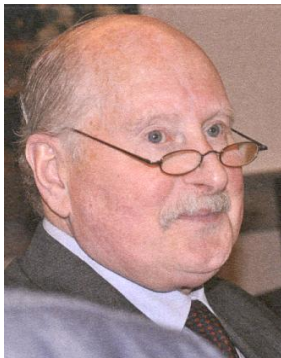
Numismatica laat zich besnuffelen !

Met een infostand zal op zaterdag 15 september de vereniging aanwezig zijn op Snuffel-2012. Op deze Herentalse vrijetijdsmarkt, georganiseerd in het centrum van de stad, maken bezoekers kennis met de brede waaier van het Herentalse hobbyleven. Numismatica wil informeren en animeren, inclusief een tentoonstelling van 2€-herdenkingsmunten. We nodigen u graag uit om langs te komen.

Petanquen en tapschieten tegen de Olense tennissers.

In een vriendschappelijke ontmoeting nodigt de Olense Tennisclub onze leden uit om op hun terreinen te komen tapschieten en petanquen. We worden op zondag 16 september, vanaf 14u, verwacht met een 15-tal deelnemers, dames en heren. Numismatica-leden die graag deelnemen aan deze gezellige zondagnamiddag laten dit weten aan onze bestuurstafel. Ook supporters zijn uiteraard hartelijk welkom. De namiddag wordt afgesloten met koffie en belegde broodjes, aangeboden door de inrichters.

Geheel onverwacht is onlangs op 31 mei 2012 Leendert Wesseldijk (75jaar, Lommel) thuis overleden. Leendert was lid sinds 2007, bezocht zelden onze clubactiviteit maar was een trouwe lezer van het clubblad en mocht dit jaar zijn Brigand ontvangen, dewelke is opgestuurd naar zijn echtgenote Hilly. Leendert, we hebben je leren kennen tijdens onze uitstap naar de beurs van Assen als een gezellige en een minzame man, we koesteren graag die herinnering.

- 11.15u **Bekendmaking winnaar muntenpuzzel** strookjes vóór 11u
* zilveren Morgan-dollar – U.S.A. 1921
- 11.20u **Trekking van de jeugdtombola** gratis lootje voor -15 jaar
munt + bankbiljet voor elke aanwezige jongere
- 11.25u **Aanwezigheidstombola** gratis voor alle aangesloten leden

- * zilveren 5 leva, 100e verjaardag Javoroff – Bulgarije 1978
zilveren 50 escudos, 500j. S. Tomé e Príncipe – Portugal 1970
* zilveren 5 kronen, 100j Reformatie Parlement – Zweden 1966
zilveren 10 lirot, Hanukka, Holland Lamp – Israel 1975

- 11.30u **Trekking lootjestombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 frank, Leopold II – België 1875
zilveren dollar, 200 jaar Liberty Bell – USA 1976
* zilveren 25 piso, F.A.O.-uitgifte – Filippijnen 1976
zilveren 200 escudos, Christoffel Columbus – Portugal 1991
zilveren dollar, 300 jaar Griffon – Canada 1979
zilveren 2 ½ gulden, koningin Wilhelmina – Nederland 1930
* zilveren pound, Nationale Dag van Onderwijs – Egypte 1979
zilveren 50 lirot, 31e Verjaardag van de Staat – Israel 1979

met telkens een fles rosé Farnese Montepulciano d'Abruzzo - Italië 2009
geschonken door **Versmarkt & Wijnen – Van Eccelpoel**, Lierseweg 20

Leuk vervolg op schoolproject : **munten zoeken met detector, COOL !**

De klas van juf. Lieve (6e lj, Kard. Van Roey Instit. Vorselaar) werkt elk jaar trouw, in de laatste schoolweek, het EGMP-project *Geld, van vee tot pc* af. Dit schooljaar kregen de leerlingen er een leuk toetje bovenop : Numismaticalid Rik Van Caelenberghe liet de leerlingen munten vinden met een metaaldetector, 1 leerling had zelf ook een toestel zodat in 2 groepen kon worden gezocht. Nadien werden de munten in de klas gedetermineerd

Nieuw in onze bib : Künker Verlag 2012

NUMMI DOCENT
Münzen – Schätze – Funde

Festschrift für Peter Ilisch zum 65. Geburtstag

Gerd Dethlefs – Arent Pol – Stefan Wittenbrink

Als reactie op een eerder artikel ‘Waar zijn de Herentalse lakenloodjes ?’ (februari-maart 2012) werden we door Jan Buersens attent gemaakt op een artikel van de hand van Constant Antoine Serrure uit 1891, dat we u niet willen onthouden. Hier gaan we dan, in een charmant Oudnederlands:

‘Door loodjes of merken verstaat men penningen van gering allooi, veelal tin of koper, die voorheen als teekens eener overeengekomen waarde tot een bepaald doel en in een beperkten kring werden gebezigd. In middel-eeuwsch latijn heeten ze *merelli* (van *merior* – ik verdien); de Franschen noemen ze *méreaux*. In ons vaderland komt het loodje, naar zijn bijzondere bestemming, onder verschillende benamingen voor, als armpenning, armtteken, broodmerk, broodteeken, gildepenny, kerkpenning, loonpenning, maltemunt, presentiepenning, torfgeld, torfteeken, enz, enz, ...

Wat het loodje van gewoon geld onderscheidt, is dat het recht om geld te slaan tot de *regalia* of souvereiniteitsrechten behoorde, terwijl het iederen vrij stond loodjes, evenals andere penningen, te vervaardigen en in omloop te brengen. Nog maar sedert weinige jaren vestigt het loodje de aandacht der geleerden. Gelukkiger dan dit nederig plaatje, werden onze Nederlandsche gedenk- en legpenningen reeds in de eerste jaren der XVIIIe eeuw door mannen als G. van Loon en F. van Mieris in prachtwerken beschreven. Eene eeuw later ontsloot de beroemde Lelewel de schatkamer onzer oude muntspecies en bezielde met zijne geestdrift die schaar Belgische geleerden, met Lod. De Coster en professor C. P. Serrure aan de spits, aan wier studiën onze nationale penningkunde zulke verbazende vorderingen dankt.

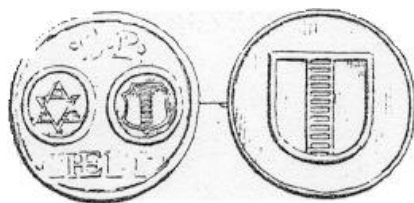
Intusschen bleef het loodje zonder aanzien. Wel werden er in den *Messenger des Sciences historique* en 't *Vaderlandsch Museum* enkele artikels aan gewijd, maar al de wetenschappelijke waarde dier artikels was nog niet bij machte de algemeene onverschilligheid te overwinnen.

Aan den heer De Schodt, den onlangs uitgetreden voorzitter van de *Société royale de numismatique belge*, komt de palm toe het loodje in zijne eer te hebben hersteld. Met noeste vlijt en taai geduld heeft die uitstekende penningkundige het loodje bestudeerd, de beteekenis van ieder type onderzocht en den uitslag zijner opsporingen in schrift gesteld. Sedert 1875 zijn van zijne hand in de *Revue Belge de numismatique* eene reeks merkwaardige studiën verschenen, waarin honderde loodjes onzer groote steden, inzonderheid van Luik, Namen en Brugge voortreffelijk worden toegelicht.

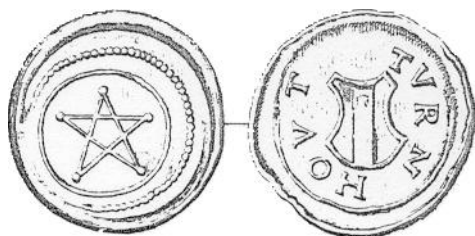
Op onze beurt gaan wij beproeven om een handvol loodjes uit het arrondissement Turnhout aan de lezers van 't Kempisch Museum te verklaren. De numismatiek der Kempen is niet rijk; de voorraad dien wij aanvoeren mag niet aanzienlijk worden geheeten, maar uitgezonderd een paar stukjes van Geel, door pastoor Kuyl beschreven, werden de andere naar ons weten tot hiertoe nooit behandeld.

Turnhout

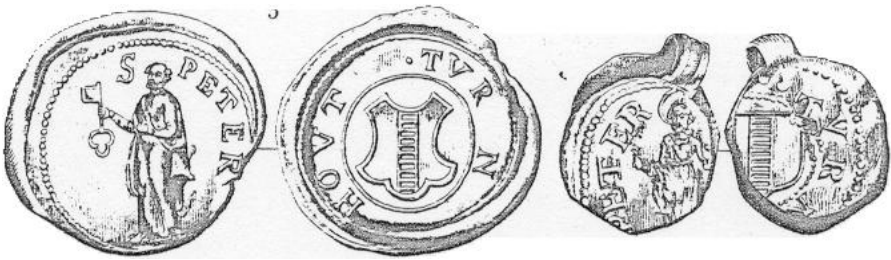
De nijvere Kempenstad, om hare lakens en tijken reeds vroeg vermaard, voert in haar schild een blauwen paal in een zilveren veld. De hoofdkerk, aan S. Pieter gewijd, werd in 1398 tot eene collegiale verheven door Maria van Gelder, landsvrouw van Turnhout. Het gebruik van loodjes moet er omtrent dien tijd reeds hebben bestaan; althans de stukjes die wij te zien kregen, schijnen – hoewel tot de XVIe eeuw behoorende – naar vroegere typen te verwijzen. Tot welke doeleinde die loodjes dienden, kan nog niet met zekerheid worden bepaald. Waren 't presentiepenningen, die aan de kanunniken des kapittels of aan de geloovigen voor 't bijwonen van sommige kerkdiensten werden verleend, zoals de beeltenis of de naam van S. Pieter laat vermoeden? Misschien; maar een dier loodjes (nr. 4) dat zeer zeker geen kerkpenning is, vertoont eveneens die beeltenis; bovendien komt op al de vier stukken het wapen van Turnhout voor. Men weet dat geestelijkheid en magistraat voorheen dikwijls elkander de hand leenden om noodlijdenden bij te staan, en waarschijnlijk zijn dan ook de drie eerste loodjes weldadigheidspenningen geweest.

1. Penning in koper, 20mm
vz – het wapen van Turnhout
kz – twee kringen, de eene met de zinnebeeldige figuur der H. Drievuldigheid, de andere met het wapen der stad. Onder en boven : S. P. en GHELT.

2. Penning in lood, 28mm
vz – het teken der H. Drievuldigheid
kz – het wapen van Turnhout, hoekig naar de Deutsche manier der XVIe eeuw. Randschrift : TVRN – HOVT
 Penningkabinet van den Belgischen Staat.

3. Penning in lood, 32mm

vz – S. Pieter, links met een sleutel in de rechterhand. Randschrift : S-PETER
kz – het wapen der stad als onder N^oII, maar teekening en letters schijnen tot een later tijdstip te behooren.
 Penningkabinet van den Staat –
 Verzameling van den heer De Schodt

4. Lakenloodje, 20mm

vz – S. Pieter, links, met een sleutel in de rechterhand
 Randschrift : PETER
kz – het wapen der stad
 Randschrift : TVRN
 Verzameling van den heer De Schodt

Het volgende loodje (n^o4) heeft gediend om laken of tijk te bezegelen. Eertijds mochten er te Turnhout geene lakens of tijken worden verkocht of verzonden, zonder door de dekens der *wollewerken* of van het gilde der tijkenwevers te zijn gekeurd. De keuring geschiedde in de Hal onder 't stadhuis. Was het fabrikaat zonder fouten, dan werd het bezegeld. Nog hedendaags bezigen de Turnhoutse tijkwevers de uitdrukking : *die fout keurt af* of *keurt niet af*, en hoewel er sinds 1794 geene tijken meer worden bezegeld, zijn de benamingen *drijlood* of *drijzegels*, om de eerste kwaliteit; *grootlood*, om de tweede, en *tweelood* of *tweezegels* om de derde kwaliteit van tijken te bedieden, te Turnhout nog immer in gebruik. Eene kwaliteit beter dan *drijlood* heette *dubbelzegels*, maar werd zelden geweven.

Wij hebben nog een ander zegelloodje gezien, dat op de voorzijde ringvormig is en als randschrift voert : TVRN-HOVT en op de rugzijde in 't midden het wapen der stad vertoont zonder randschrift.

Herentals

In 1209 door Hendrik I van Brabant tot stad verheven en bemuurd, was Herentals al vroeg eene bloeiende en volkrijke gemeente. Den 1° Maart 1366 stichtte Pieter van Andries, bisschop van Kamerijk, er een kapittel van kanunniken, dat in vervolg van tijden, men weet niet hoe of wanneer, is verdwenen. De collegiale kerk van S. Waldetrudis, in 1417 begonnen, is een van de heerlijkste tempels der Kempen. Vóór de Fransche omwen-

teling waren verscheidene kapellen dier kerk met dagelijksche uitdeelingen voor het koor en de koorknappen gelast.

Wij kennen van Herentals drie loodjes. nrs. V en VI, die naar hun type te oordelen, tot de eerste helft der XVIe eeuw behooren, mogen aan de hoofdkerk, en met name het eerste aan de kapel van S. Job, het ander aan die van S. Rochus worden toegekend. Beide vertoonen op de voorzijde een gekroonde W, die men ook op zekere penningen van Bergen (Henegouw) aantreft. Men weet dat de H. Waldetrudis tot een adellijk geslacht van Henegouw behoorde. De groote W der keerzijde beteekent misschien *Witpenning* (lat. **albus**, fr. *blanc*) of halve stuiver, eene munt der XIVe eeuw. Deze gissing wordt hierdoor gestaafd, dat verscheidene Herentalsche loodjes een ander cijfer boven de W der keerzijde vertoonen. Zoo zagen wij er met I, IX (nvdr.22mm, 4.73g) en XII.

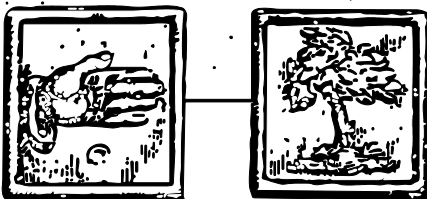
5. Penning in lood/tin, 22mm, 5.21g
vz – een muzikant met een doedelzak, nevens een gekroonde W.

kz - eene groote W onder het cijfer I
 Muntkabinet van den Staat en verzameling van den heer De Schodt.

6. penning in lood of tin, 21mm
vz – tusschen een gekroonde W en eene kalebas, een zittende hond, gezelschap van S. Rochus.

kz – dezelfde als onder n°5 (IX)
 Zelfde verzamelingen

Het volgend vierkant loodje, dat met de Mechelsche Rumolduspenningen van het einde der XVIe eeuw eenige overeenkomst heeft, kunnen wij aan het Herentalsche gasthuis toeschrijven. De gevende hand, men weet het, is het zinnebeeld der H. Elisabeth van Hongarije.

7. Penning in lood, 17mm, 6.83g
vz – eene hand, rechts, die een penning laat vallen

kz – een boom, het wapen der stad.
 Verzameling van den heer De Schodt

Het is een historisch feit dat de orde van Mons-Bergen bezittingen had te Herentals, zij stichtten er de kerk en importeerden hun patroonheilige St-Waldetrudis. Het is dan ook niet te verwonderen dat we gelijkaardige symbolen, zoals deze op de penningen van Herentals, terugvinden te Mons.

Onderstaande tekening is van de hand van Albert Toilliez, mijnningénieur te Bergen, van een *méreaux* van het oude kapittel van St-Waudru (Waldetrudis), gevonden te Cuesmes, de juridische stad van het kapittel.

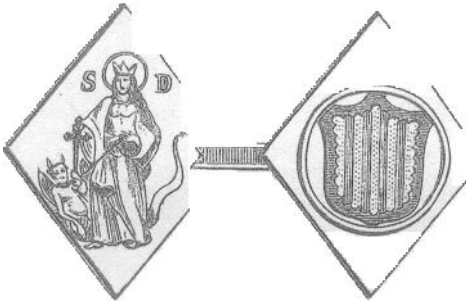
Penning van Mons (Bergen)

vz – gekroonde W van Waudru-Waldetrudis, op een staf

kz – M.A. – Montensis Abbatissa
‘de bestuurster van de abdij van Mons’

Geel

P. D. Kuyt (Gheel, vermaard door den eerdienst van de H. Dymphna) beschrijft twee loodjes, die in zijn merkwaardig boek staan afgebeeld.

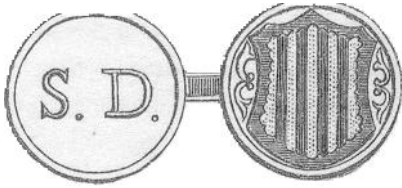
Loden penning, ruitvormig

vz – S. Dymphna met het zwaard harer martelie in de hand en den duivel onder hare voeten

kz – in een kring, het wapen van Merode

Over deze twee kerkpenningen zegt de geleerde schrijver : ‘De deken moest de afwezige kanonniken aenteekenen en aen degenen die den dienst bijwoonden presentieloodjes uitdeelen, welke men in groote en kleine onderscheidde, maer van welke het ons echter niet gelukt is de evenredige weerde te mogen kennen. Op beide dezer loodjes, gelyk men op de teekening ziet, is het wapenschild van het adelyk huis van de Merode afgebeeld.’

Loden penning, 23mm
vz – S. D. (St.-Dymphna)
kz – het wapen van de Merode

Het wapen der keerzijde bewijst dat het gebruik dier penningen zijn oorsprong heeft in jaargetijden van afgestorven leden van het geslacht van Merode, hetwelk de heerlijkheid van Geel anderhalve eeuw van 1451 tot 1601 heeft bezeten. Het eerste stuk werd misschien vervaardigd in 1601, welk jaar de laatste heer van Geel uit het huis van Merode overleed; maar het ander stuk is van ten minste eene eeuw later en heeft waarschijnlijk het andere vervangen.

De matrijs van het vierkant loodje moet nog ergens bestaan, want een aantal afgietsels, in tin of lood, die nog nieuw schijnen, zijn bij de penningkundigen in omloop.

Mol

De sinds eenige jaren hernieuwde hoofdkerk dier volkrijke gemeente is gewijd aan den H. Petrus. De oude tempel had reeds een zeker aantal kapellen, onder andere de kapel der HH. Fabianus en Sebastianus, die de vijfde was.

De volgende penning, met de punt gegrift (mogelijk door een lid van 't Antwerpsche S. Lucasgilde), is een presentiepenning, welken men uitreikte aan de geloovigen die op zekere dagen in die kapel mis kwam hooren.

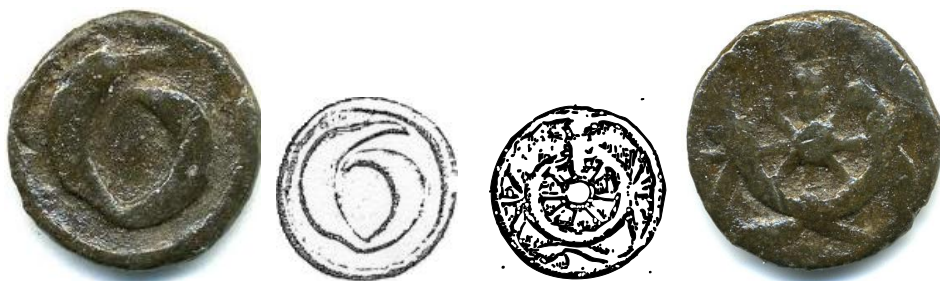
Aanwezigheidspenning in geel koper, 37mm
vz – S. Pieter, van voren, met een straalkrans om het hoofd en de hemelsleutels in de rechterhand
kz – MOLL – 1740 – N° 5 (Verzameling van den heer De Schodt)

Op de zegels der oude schepenakten van Mol treft men insgelijks de beeltenis van den prins der apostelen aan, met dit verschil echter, dat Petrus tevens met de linkerhand een gesloten boek tegen zijne borst houdt.

Hoogstraten

Welke liefhebber van kunst en oudheid kent niet Hoogstraten met zijn merkwaardig vrijheidshuis en zijne ogivale, zo rijk bemeubelde St-Catharinakerk, prachtige gedenkteekenen der Lalaings, die opvolgers der huizen van Gemmenich en Cuyck ?

Als tot de hoofdkerk van Hoogstraten behorende werd het volgende loodje aan de heer De Schodt geschonken :

Loden penning, 15mm, 2.00g

vz – een gothieke **G**

kz – een wiel, dat schijnt te liggen tegen een gebladerd kruis
(Verzameling van den heer De Schodt – Penningkabinet Brussel)

Foto : erfgoedcel Hoogstraten

De **G** der voorzijde doelt, beweert men, op Johanna van Gemmenich, vrouw van Hoogstraten (1286). Het loodje moet, misschien in vervanging van een vroeger, tot de jaargetijden dier edelvrouw hebben gediend.

Moge deze kleine bijdrage den lezer welkom zijn ! Indien ze het een of ander punt van de geschiedenis der Kempen kan helpen ophelderen, dan achten wij ons voor onze moeite ruimschoots beloond.’ **C.A. Serrure**

Bron : Constant Antoine Serrure (1835-1898), Kempische Numismatiek, Kempisch Museum, 1890

met dank aan :

Jan Buersens, om ons te wijzen op deze historische publicatie.

Céline Ben Amar, medewerkster aan het Koninklijk Penningkabinet.

Prof. Dr. Johan van Heesch, om de penningen te mogen fotograferen in het Koninklijk Penningkabinet (Koninklijke Bibliotheek), Brussel.

R. Dillen

1	-	16	-	31	4.00	46	1.00	61	1.00
2	-	17	1.00	32	5.00	47	3.25	62	2.25
3	2.75	18	1.00	33	-	48	1.50	63	2.00
4	1.75	19	-	34	15.00	49	1.00	64	2.00
5	-	20	-	35	16.00	50	1.00	65	1.00
6	1.00	21	6.00	36	-	51	1.00	66	1.00
7	1.00	22	2.25	37	10.00	52	2.00	67	2.75
8	1.00	23	3.75	38	-	53	-	68	6.00
9	1.00	24	2.00	39	-	54	1.00	69	2.00
10	1.00	25	1.75	40	1.00	55	1.00	70	1.75
11	7.00	26	3.25	41	1.00	56	1.00	71	1.00
12	2.00	27	1.75	42	3.00	57	-	72	1.00
13	1.00	28	6.50	43	10.00	58	1.00	73	3.50
14	6.50	29	-	44	3.50	59	-	74	1.00
15	-	30	2.00	45	1.00	60	2.00	75	1.00

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, de clubveilingmeester.
- deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam van de inbrenger, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend. Deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel, ze kunnen tevens gedownload worden van onze website : **www.numismatica-herentals.be** / veiling
- elke bidder haalt tijdig vóór de veiling een biednummer af aan de tafel.
- door dit nummer op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogste bidder.
- het bod wordt verhoogd als volgt :
 - 1 – 5 € : + 25 cent**
 - 5 – 10 € : + 50 cent**
 - 10 – 50 € : + 1 €**
 - 50 – 100 € : + 2 €**
 - meer dan 100 € : + 5 €**
- na afloop van de veiling, en na contante betaling, kunnen de kopers hun loten in ontvangst komen nemen.
- onmiddellijk hierna wordt afgerekend met de inbrengers.
- de veilingkosten : 5 % voor de koper, 5 % voor verkoper.
- bij gouden munten wordt geen opgeld gerekend.
- niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven.

Veel succes !

1

2

5

16

nr	land	munt		kw	mat	inzet	
1	Grieken	Mysia, Pergamon	- bronsmunt met hoofd Athene	200-133 BC	ZF	AE	15.00
2	Rome	Gordianus III	sestertius – IOVI STATORI	238-244	F	AE	15.00
3		lot van 5 bronsmunten, waaronder 1 quadrans			F/ZF	AE	1.00
4	Brabant	Philips IV	oord – Brussel	1643	F	Cu	2.00
5		Maria-Theresia	10 oorden (2½ stuiver) – Antwerpen	1751	F	Ag	5.00
6		Maria-Theresia	dubbel oord – Brussel	1777	ZG/F	Cu	1.00
7		Jozef II	oord – Brussel	1787	ZG/F	Cu	1.00
8	Doornik	Philips IV	escalin	1642	F	Ag	10.00
9	Luik	Jean-Théodore de Bavière	oord	1745	F	Cu	1.00
10	België	Leopold I	2 centimes	1836	F	Cu	2.00
11		Leopold I	2 centimes	1865	F/ZF	Cu	1.00
12		Leopold II	5 centimes 'Michaux'	1901	F/ZF	CuNi	15.00
13		Albert I	20 frank – positie B	1932 VL	ZF	Ni	15.00
14		Albert II	5 francs + 50 frank	1997	FDC	div	2.00
15	Argentinië	Republiek	10 centavos	1882	F/ZF	Ag	5.00
16	Belg. Congo	Albert I	1 frank 1920 VL (RR !!)	1920	ZF	CuNi	30.00
17	Colombia	Republiek	8 reales (gaatje)	1820	ZG/F	Ag	15.00
18	Duitsland	Silesia	3 kruizer	1782	F	Ag	2.50
19		Bondrepubliek	5 mark (herdenkingsmunt)	1973 G	Pr	Ag	6.00
20		Bondrepubliek	5 mark (herdenkingsmunt)	1967 F	Pr	Ag	6.00
21		DDR	10 mark (herdenkingsmunt)	1974	Pr	CuNi	1.00
22		DDR	10 mark (herdenkingsmunt)	1975	Pr	CuNi	1.00
23		Frankfurt	1 heller	1821	ZF	Cu	2.00
24	Finland	Republiek	1 + 2 cent	2000	FDC	div	2.00
25		Republiek	1 cent	2001	FDC	div	2.00
26		Republiek	20 cent	2000	FDC	div	2.00
27	Frankrijk	Republiek	10 centimes PEARS SOAP	1855	F	Cu	1.00
28		Republiek	5 centimes	l'an 8 W	F	Cu	1.00
29		Republiek	2 francs	1931	ZF	AE	1.00
30	Gibraltar	Elizabeth II	1 crown	1967	Pr	CuNi	1.00
31	Luxemburg	Charlotte	'pseudomunt 5 Ecu'	1994	FDC	CuNi	1.00
32	Mexico	Republiek	10 pesos	2008	FDC	Bi-m	2.00
33		Zacatecas	2 reales	1821	F	Ag	10.00

20

30

31

33

34

40

42

44

nr	item	beschrijving	kw	mat	inzet
34	Nederland	Zeeland + Overijssel 2 x 2 stuiver	F	Ag	5.00
35	Ver. Staten	Republiek 5 cents 1875	F	CuNi	5.00
36		Republiek 1 cent 1906	ZF	Cu	1.00
37	Z.-Afrika	Republiek 1 penny 1898	ZF	Cu	1.00
38	jeton	Belgisch leger 25 centimes M.H.K.	ZF	Al	1.00
39		Chambre de Commerce région Provençale 10 centimes 1921	Pr	Al	2.50
40	medaille	Nederland '40 Jaar Bevrijding' (verzilverd, 38mm) 1985	FDC	AE	2.50
41		Kunstacademie : dessin petites têtes - 2 ^e prix C. Convert 1840	ZF	AE	1.00
42		Luik - Erard de la Marck (50mm) 980-1980	Pr	AE	1.00
43	penning	St. Joris & draak (28mm)	F	Pb	1.00
44		Frankrijk Generaal Charles de Gaulle (50mm) 1890	FDC	AE	1.00
45	lot	Finland reeks euromunten : 1 cent à 2 euro (8 st.) 1999	FDC	div	6.00
46		Griekenland 6 munten	div	div	3.00
47		Italië 10 munten	div	div	1.00
48	lot	Portugal 7 munten	div	div	3.00

nr	item	beschrijving	kw	mat	inzet
49	set	België FDC set FR + VL 1974	FDC	div	7.50
50		Albert II 250 francs 'Astrid' 1995	FDC	Ag	13.00
51	biljetten	België 20 frank, type 1894 12-01-1919	F	papier	5.00
52		België 500 francs, type 1887 03-01-1927	F	papier	5.00
53		België 100 francs, type 1933 FRVL 01-02-1943	F	papier	1.00
54		Azerbeidzjan 500 manat	F	papier	1.00
55		Bulgarije 20 leva 1991	ZF	papier	1.00
56		Ceylon 5 rupees 01-06-1970	ZF+	papier	1.00
57		Dominic. Rep. 100 pesos 1994	Pr	papier	1.00
58		Duitsland 100 mark 1908 + 1000 mark 1910	ZF	papier	1.00
59		Duitsland 5 mark 1914	F	papier	1.00
60		Duitsland 5 Reichsmark (1940-1945) ZD	F	papier	1.00
61		Egypte 10 piastres ZD	FDC	papier	1.00
62		Frankrijk 100 francs 14-03-1940	ZF+	papier	1.00
63	biljetten	Frankrijk 50 francs 26-09-1940	ZF	papier	1.00

50

51

52

nr	item		beschrijving		kwal	mat	inzet
64	biljetten	Ghana	1000 cedis 1993 + 2002		div	papier	1.00
65		Hongarije	100 miljoen pengó	1946	ZF+	papier	1.00
66		Indonesië	100 rupiah	1977	ZF+	papier	1.00
67		Italië	50 lire	1951	F/ZF	papier	1.00
68		Joegoslavië	50.000 dinar 1992+ 1 miljard dinar 1993		ZF+	papier	1.00
69		Kirgizstan	reeks van 4 biljetten	1999	FDC	papier	1.00
70		Mexico – Chihuahua	5 pesos	1915	FDC	papier	1.00
71		Myanmar	1 + 5 + 10 kyats	12-03-1981	FDC	papier	1.00
72		Roemenië	5000 lei 1998 + 10000 lei 1999		ZF	papier	1.00
73		Spanje	50 (ZF) + 100 peseta (ZG)	15-08-1928	div	papier	1.00
74		Tanzania	2000 shillings	2000	F	papier	1.00
75	biljetten	Zaire	reeks van 4 biljetten	24-06-1993	FDC	papier	1.00

65

67

div = divers **F** = fraai **ZF** = zeer fraai **Pr** = prachtig **FDC** = fleur de coin **UNC** = uncirculated
Ag = zilver **AE** = brons-koper **Fe** = ijzer **Cu** = koper **Ni** = nikkel **Al** = aluminium **Sn** = tin

LIST

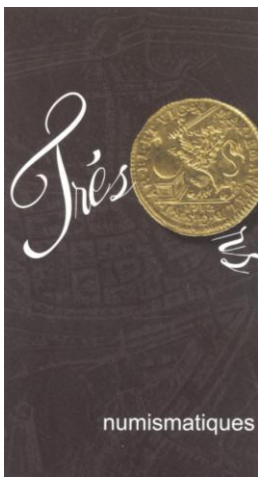
261

CATALOGUE

JULY - SEPTEMBER 2012

LIST 260**LIST 259**VIRTUAL LIST
CATALOGUESwww.elsen.eunumismatique@elsen.eu

tel. 02-7346356

Schatten van Namen

Sinds 1845 verzamelt de *Société archéologique de Namur* munten en penningen met betrekking tot de provincie Namen. Meer dan 100.000 artefacten zijn bijeengebracht in een penningkabinet dat vernoemd is naar de eerste conservator van de collectie, François Cajot. Onder de naam *Trésors numismatiques* zal in een bijzondere tentoonstelling, nog tot 9 september 2012, een selectie van ruim 200 medailles, munten, penningen en insignes, 2500 jaar regionale geschiedenis gepresenteerd worden.

Musée des Arts anciens, Rue de Fer 24, Namen.

Open : di-zo 10-18u

www.provence.namur.be

Uit het nieuws :

Archeologen doen miljoenen vondst op Jersey

LONDEN - Archeologen hebben op het Britse eiland Jersey een grote verzameling waardevolle Romeinse en Keltische munten opgegraven. Volgens kenners hebben de muntstukken een waarde die kan oplopen tot meer dan 12 miljoen euro. Dat meldde de Britse omroep BBC, dinsdag 27 juni 2012. Het precieze aantal munten is niet bekend, maar archeologen zeggen dat de munten samen ongeveer 750 kg. wegen. Dat zou gelijk staan aan ongeveer 50.000 geldstukken, die volgens experts allemaal tussen de 125 euro en 250 euro waard zouden zijn.

De AHA-belevenis van de betrokken detectorist :

We waren op dat veld al een tijdje aan het zoeken.
Op een gegeven moment raakten we iets hards,
we bewogen de schep heen en weer ...
Toen hoorden we metaal op metaal knarsen,
een beetje wrikken en toen zagen we 5 oude munten.
Je wordt helemaal stil, is dat niet fijn ?
... en dan wordt je heel kalm, WAUW !

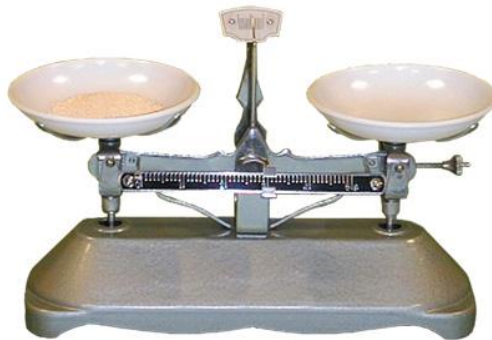

Nieuwe 2-€ herdenkingsmunt Portugal 2012

Guimarães, gelegen in N-Portugal is culturele hoofdstad van Europa in 2012. De munt stelt 3 relevante symbolen van de stad voor : Alfonso Henriques (1109-1185) 1e koning van Portugal met zwaard en het kasteel in de stad. Links het wapenschild van Portugal, onderaan het logo van Guimarães-2012 en naam van de ontwerper : José de Guimarães. Oplage 520.000 ex.

Muntenpuzzel 'Hoe haal ik die valse munt er zo snel mogelijk uit ?'

Een waar gebeurd verhaal : Louis koopt bij een handelaar 80 dezelfde munten, ze hebben uiteraard alle dezelfde afmetingen en hetzelfde gewicht, zoals het hoort. Als toemaatje krijgt Louis van de handelaar, als vergelijkingsmateriaal, een identieke munt die vals is, het gewicht hiervan is hoger dan normaal. Tegen dat Louis thuis is met zijn aankoop is de valse munt, spijtig genoeg, tussen de echte geraakt, maar op zicht is deze er natuurlijk niet zomaar terug uit te halen...

Vraag : Hoe kan Louis, met behulp van een weegschaal, de valse munt, met zo weinig mogelijk wegingen, terug uit het lot van 81 munten halen?

Tip : minder dan 10 wegingen !

inbreng Louis Beullens

Naam
Postnr Woonplaats

Vraag : Hoeveel wegingen heb jij nodig om die valse munt er uit te halen ?

Beschrijf in kort uw werkwijze :

Schiftingsvraag : hoeveel strookjes met het goede antwoord zullen er om 11u in onze puzzelbus zitten ?

Om deel te nemen : Deponeer deze strook, goed ingevuld, vóór 11u, in de rode puzzelbox op onze bestuurstafel tijdens de clubactiviteit van 11 aug ! Zo maak je kans op de zilveren prijsmunt en een lekkere fles wijn.

Succes !

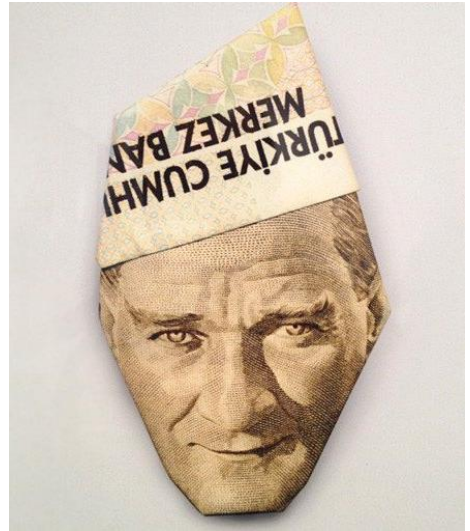
Een hoedje van geldpapier

Yosuke Hasegawa

Origami-expert Yosuke Hasegawa heeft een nieuwe kunstvorm ontwikkeld met geplooid bankbiljetten, de kunstenaar geeft de illustere figuren op het waardepapier een verrassend hoofddeksel met een paar vouwen.

Elizabeth, koningin van Engeland

Mustafa Kemal Atatürk, Turkije

Abraham Lincoln, 16^e USA-president

Mahatma Gandhi, India 1869-1948

Deze maand ...

... op onze leestafel !

DE BEELDENAAR

De Beeldenaar

Juli / Augustus 2012

- De parel, jaarpemning VPK van Eddy Gheress
- Op de lange latten 1931, zilver herdenkingspenning
- De chantepleur, een bijzonder voorwerp
- Groter, dikker, zwaarder, Medailles Spelen 2012
- Een Nederlandse muntmeester in Zweedse dienst
- Ontwikkelingen rond het Geldmuseum

Numismatique & Change Juillet-Août 2012

- Romaines : Un aigle pour Jovien à Arles
- Etude : des monnaies de Louis XV et Louis XVI
- Louis Braille sur les pièces de monnaies
- L'avènement du thaler
- Les billets à l'effigie d'Elizabeth II
- Grands personnages : Numismatique de Marat

MünzenRevue

Juli / August 2012

- Grossbritanniens Problem mit Pfundmünzen
- William Shakespeare, Dichter und ihr Einkommen
- Von der Macht des Goldes zu verführen
- Euro : Fehlprägungen, Versuch einer Typologie
- Nazi-Gold – Transporte durch Europa
- Rätselhafte Kreuzmünzen, astronomische Deutung

Nieuw in onze BIB

HASSELTSE MUNTEN

De Vrienden van het Stadsmuseum-Hasselt

n.a.v. een tentoonstelling in oktober 1980

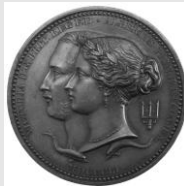

Tijdschriften en boeken kunnen gratis ontleend worden gedurende 1 maand. Clubtijdschriften van andere verenigingen kunnen enkel ingeleend worden, niet ontleend ! Vraag info aan bibliothecaris Herwig Helsen. Volledige boekenlijst op www.numismatica-herentals.be / bibliotheek.

Fleur De Coin

MUNTEN & MEDAILLES

aankoop & verkoop te Gent
Lea Vandenbruwaene

Burgstraat 139, 9000 Gent

open : ma, di, do, vrij, zat 14-18 u

09-2333138

info@fleurdecoin.be

www.fleurdecoin.be

voormiddag op afspraak

woe, zon & feestdagen gesloten

Nieuw te Brugge!!!

Uniek in West-Vlaanderen!!!

Enig in België!!!

Brumunt

Uw partner voor uw collectie,
heeft zijn winkel aan de
Gistelse steenweg 382, 8200 Brugge 2

Openingsuren:

Maandag – dinsdag – woensdag van 14.00 – 19.00 uur
donderdag – vrijdag – zaterdag van 10.00 – 19.00 uur

Alle euromunten, Belgische munten en wereldmunten
Benodigdheden voor elke verzamelaar - Diverse catalogussen

Wij kopen ook al uw munten, zilver en goud.
Ook voor uw gouden juwelen geven wij de betere prijs.

Info@brumunt.be www.brumunt.be

Willem van Alsenoy

Numismaat

Oudaan 6 2000 Antwerpen

gsm 0495 51 10 16

willem@vanalsenoy.com

www.vanalsenoy.com

za 4	N.K. Hasselt – Cult.Centr., lokaal 2, Kunstlaan 5, Hasselt Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	13 – 17 u 8 – 11 u
zo 5	EGMP Leuven–Palais de Buc's– JP Minckelerstr, Leuven EGMP ZW-Vlaand- Kartouchke, Ingelmunsterstr, Izegem AEN Couvin – Lycée Royal – rue Gouttier 11, Couvin Edelweissje – St-Katarina – N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt	9 – 12.30 u 8.30 – 12 u 9 – 12 u 8 – 12 u
za 11	EGMP Antverpia – Ruggehof – Frans V. Dijkstr, Deurne AEN Nijvel – C. St-Gertrude, Faubourg de Mons, Nijvel Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	12.30–16u vanaf 14 u 8 – 11 u
zo 12	EGMP Herentals- St-Antonius -Kapucijnenstr, Herentals	8.30 – 12 u
za 18	Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	8 – 11 u
zo 19	EGMP ZW-Vlaand - Willem Tell, Brugsestr. 20, Kortrijk Wase Ruilclub – Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas	13 – 16 u 9 – 12 u
za 25	Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Achter Olmen – T. I. St-Jansberg, Weerterstwg., Maaseik	8 – 11 u 13 – 16 u
zo 26	EGMP Tienen–'t Hoekske, Oude Leuvensestr. 93, Tienen	9 – 12 u

VAN
ECCEL
POEL

WIJNHANDEL & VERSMARKT

Lierseweg 20 2200 Herentals

www.vaneccelpoel.com

info@vaneccelpoel.com

014 212693

2010 Les Salices, Sauvignon Blanc, Vin de Pays d'Oc € 6.95

Deze Sauvignon Blanc rivaliseert met heel wat Sancerres en Pouilly-Fumés en dit voor minstens de helft van de prijs ! Het is dan ook niet verwonderlijk dat het befaamde Brusselse restaurant 'Comme Chez Soi' deze wijn al enkele jaren als huiswijn serveert. Het is een Sauvignon blanc die een perfecte balans weet te vinden tussen de typische grassige impressies en exotische vruchtjes. Een echte allemansvriend. Prachtwijn bij voor -en visgerechten. Aanrader! Best drinken tussen 2012 en 2014. **Kom hem proeven !!**

Jean ELSEN & ses Fils n.v.

Sedert drie generaties

VEILING 114 - 15 SEPTEMBER 2012

**DE BESTE PRIJZEN VOOR MUNTEN UIT ONZE
STREKEN WORDEN BEKOMEN IN BRUSSEL,
IN HET HART VAN EUROPA**

JAARLIJKS 4 INTERNATIONALE VEILINGEN

www.elsen.eu

TERVURENLAAN 65 1040 BRUSSEL

TEL. 02-734.63.56 FAX 02-735.77.78

Numis.be

Nieuw veilinghuis, gevestigd in Leuven!
met nooit geziene voorwaarden!

Eeckhout Joselito - Naamsesteenweg 116 - 3001 Heverlee (Leuven)
0486/868942 - www.Numis.be - info@numis.be